

A decorative collage of hexagonal shapes in various shades of green and blue. Some hexagons contain images: a calculator and a ruler, a line graph, and a cityscape. The collage is arranged in a cluster on the right side of the page.

ÅRSRAPPORT

REDOVISNINGSTILLSYNNEN 2025

Inledning.....	3
Nämndens uppdrag.....	4
Urval	4
Ställningstaganden	5
Uppföljning.....	6
Ställningstaganden, iakttagelser och rekommendationer	7
IAS 1 - Upplýsningar om kovenanter	9
IAS 7 - Upplýsningar om leverantörsfinansiering.....	9
IFRS 7 - Riskupplýsningar	10
IFRS 13 - Upplýsningar om värdering till verkligt värde	11
IFRS 3 och IFRS 13 - Rörelseförvärv	14
IAS 36 - Nedskrivningar	16
IFRS 8 - Rörelsesegment	18
IFRS 15 – Intäkter från avtal med kunder.....	19
IAS 12 - Inkomstskatter	21
ESMA:s Riktlinjer för alternativa nyckeltal (APM)	21
European Single Electronic Format (ESEF)	22
Taxonomi- & hållbarhetsrapportering enligt ÅRL	23
Frivilliga ESRS-rapporter	25
Internationellt samarbete	26
Extract from the FRWG's (EECS's) Database	27
Fokusområden för granskning 2026.....	28

INLEDNING

Nämnden för svensk redovisningstillsyn (Nämnden) lämnar härmed sin rapport över verksamhetsåret 2025. Nämnden har under året fattat beslut i 62 ärenden. Vidare har Nämnden haft löpande kontakt med Finansinspektionen då Nämnden rapporterat om vår verksamhet och Nämnden har, tillsammans med Finansinspektionen, deltagit i möten inom ramen för ESMA:s olika arbetsgrupper. Under året har Nämnden träffat olika intresseorganisationer inom redovisningsområdet och redogjort för hur Nämnden utför sitt arbete.

Syftet med Nämndens arbete är att bidra till att börsbolagens rapportering ger användarna en rättvisande bild av bolagens verksamhet, ställning och resultat, samt verka för att börsbolagens rapportering håller en hög kvalitet och är pålitlig. En förutsättning för detta arbete är en välfungerande dialog med de bolag som Nämnden granskar. Nämnden uppmuntrar bolagen att vara i kontakt med oss under granskningens gång och är tillgängliga för möte ifall bolagen önskar klargöra något sakförhållande eller presentera sin ståndpunkt i mer detalj.

I vår granskning avseende räkenskapsåret 2024 har Nämnden beaktat ESMA:s prioriterade tillsynsområden. Därutöver har Nämnden haft särskilt fokus på branscher som påverkats av rådande osäkra makroekonomiska- och omvärldsförhållanden.

Denna rapport beskriver vår verksamhet och våra granskningar avseende räkenskapsåret 2024 i närmare detalj. Slutsatserna i rapporten presenterades den 11 december 2025 vid ett digitalt seminarium.

Stockholm den 18 februari 2026

Maria Snöbohm, ordförande

NÄMNDENS UPPDRAG

Nämnden för svensk redovisningstillsyn (Nämnden) har i uppdrag att granska sådan regelbunden finansiell information som börsbolagen är skyldiga att lämna enligt 4 och 5 §§ i 16 kap lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LV). Granskningen omfattar årsredovisningar, inklusive hållbarhetsrapporter, och halvårsrapporter, nedan gemensamt kallat finansiella rapporter, och görs i förhållande till bestämmelserna i IAS-förordningen (EG nr 1606/2002), årsredovisningslagen (1995:1554) och taxonomiförordningen (EU2020/852), samt ESMA:s Riktlinjer för alternativa nyckeltal.

Bolagen på reglerad marknad ska från år 2022 upprätta årsredovisningen i ett format som möjliggör enhetlig elektronisk rapportering ESEF, "European Single Electronic Format" (EU 219/15). Även denna rapportering omfattas av Nämndens tillsyn. Den offentliggjorda och registrerade ESEF-rapporten utgör underlag för Nämndens granskning av årsredovisningar. Granskningen utförs på delegation av Finansinspektionen som har det yttersta ansvaret för tillsynen och befogenheten att ingripa vid överträdelser.

Nämnden verkar för att börsbolagens rapportering ska hålla en hög kvalitet och en god jämförbarhet både inom Sverige och internationellt. Arbetet bidrar till att skydda investerare, främja tilltron till marknaden och undvika regelarbitrage, i syfte att upprätthålla en välfungerande och effektiv svensk värdepappersmarknad.

Bestämmelser om hur Nämnden utövar sin tillsyn finns i 16 kap LV och i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2018:18) om övervakning av emittenters regelbundna finansiella information. Nämnden följer den europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens (ESMA) riktlinjer om tillsyn över finansiell information (ESMA32-50-218) och tillsyn över hållbarhetsinformation (ESMA 32-992851010-1815). Nämnden följer även andra riktlinjer och rekommendationer från ESMA som rör verksamheten. Nämnden deltar aktivt i det europeiska samarbetet inom redovisningstillsyn inom ramen för bl a Financial Reporting Working Group, FRWG, och Sustainability Reporting Working Group, SRWG.

URVAL

Nämndens tillsynsansvar omfattar en population av börsbolag som har Sverige som hemmedlemsstat och vars överlåtbara värdepapper är noterade på en reglerad marknad. Enligt 16 kap LV undantas vissa emittenter, till exempel stat och kommun samt emittenter av skuldebrev med ett nominellt värde motsvarande minst 100 000 euro.¹ Populationen utgjordes vid ingången av 2025 av 402 bolag, varav 367 aktieemittenter och 35 emittenter av icke-aktierelaterade instrument – i huvudsak obligationer.

Nämnden väljer årligen ut ett antal bolag ur populationen för granskning, enligt en risk- och rotationsbaserad urvalsmodell i överensstämmelse med ESMA:s riktlinjer om tillsyn. Nämndens resurser fokuseras på omständigheter där det föreligger en förhöjd sannolikhet för avvikande eller felaktig tillämpning av IFRS och årsredovisningslagen mm. Merparten av urvalet baseras därför på riskbaserade antaganden. Riskurvalet tar både hänsyn till risken för oriktiga uppgifter (sannolikhetsrisk) och hur en oriktig uppgift påverkar användaren av den finansiella informationen och de finansiella marknaderna (påverkansrisk). Riskmodellen tar hänsyn till

¹ 16 kap., §§2-3 LV.

specifika händelser i bolagens redovisning såsom nedskrivningar, avsättningar och jämförelsestörande poster. Modellen beaktar även indirekta faktorer som kan få påverkan på, eller ha sin grund i bolagets redovisning, t ex förvärv, verksamhetsförändringar, finansiella svårigheter och onormala kursrörelser. Riskmodellen tar även hänsyn till händelser kopplade till bolagens hållbarhetsredovisning. Även frågeställningar och omständigheter på branschnivå kan medföra att ett bolag väljs ut för granskning.

Nämndens urvalsmodell säkerställer att alla bolag i populationen granskas åtminstone inom en tioårsperiod. Bolag vars ställning och storlek förmodas ha större marknadspåverkan granskas i snävare tidsintervall. Vid årsurvalet väljs också ett mindre antal bolag slumpmässigt ut för granskning.

Huvuddelen av urvalet görs i början av året med syfte att anpassa granskningsprocessen till publiceringen av föregående års årsredovisning. Urvalet kompletteras med ett löpande urval under året baserat på risk, dvs bland annat baserat på händelser och omständigheter i enskilda bolag som behöver granskas direkt.

ESMA:s riktlinjer skiljer på en fullständig granskning (unlimited scope examination) och en riktad granskning (focused examination) av finansiella rapporter. En fullständig granskning innebär att hela innehållet i den finansiella rapporten granskas för att identifiera frågor/områden som kräver närmare analys och för att bedöma huruvida den finansiella informationen uppfyller kraven i det relevanta regelverket. En riktad granskning innebär att granskningen omfattar fördefinierade och avgränsade områden/frågor i den finansiella informationen. Årets urval har fördelat sig enligt följande:

Urval 2025			
	Aktier	Icke aktierel.	S:a
Fullständig granskning	56	3	59
Riktad undersökning	7	0	7
S:a	63	3	66

Antal inledda granskningar under 2025 fördelat på emittenter av aktier respektive icke aktie-relaterade instrument.

STÄLLNINGSTAGANDEN

Utgångspunkten vid bedömningar av efterlevnaden av regelverken är att utelämnanden eller felaktigheter i redovisningen är väsentliga om de, var för sig eller gemensamt, kan påverka de beslut som användaren fattar på basis av de finansiella rapporterna. Väsentligheten beror således på storleken och karaktären av de brister som har konstaterats.

Nämnden tar ställning till om informationen och de redovisningsmetoder som granskas är förenliga med de relevanta rapporteringsramverken. Nämndens ansats vid bedömningen är att informationen i den finansiella rapporten i första hand ska vara relevant och specifik för bolaget samt att oväsentlig information kan utelämnas. Om avvikelsen är väsentlig och kan påverka användarens förståelse för informationen ska Nämnden ta ställning till behovet av en tillsynsåtgärd eller om överträdelsen bedöms mer allvarlig (icke ringa), låta Finansinspektionen pröva ärendet.

Nämnden saknar sanktionsbefogenheter. Om slutsatsen av granskningen är att bolaget inte har upprättat informationen enligt gällande bestämmelser och felaktigheten kan anses vara ringa, kan Nämnden som en tillsynsåtgärd uppmana bolaget att rätta till felaktigheten i kommande

finansiell rapport, alternativt offentliggöra en särskild rättelse². Om Nämnden finner att en avvikelse från rapporteringsramverket är oväsentlig men att det finns betydande risk för att avvikelsen i framtiden kan bli väsentlig ska Nämnden i sitt beslut informera emittenten om avvikelsen i form av ett påpekande³.

Om Nämnden bedömer att överträdelsen inte kan anses vara ringa, om bolaget inte samarbetar eller om bolaget inte följer Nämndens beslut ska Nämnden snarast överlämna ärendet till Finansinspektionen som gör en självständig prövning av överträdelsen. Om Finansinspektionen i sin prövning kommer fram till att överträdelsen inte kan anses som ringa kan Finansinspektionen sedan meddela en erinran och en sanktionsavgift⁴.

Samtliga Nämndens ställningstaganden publiceras i anonymiserad form på Nämndens hemsida⁵. Nämndens beslut att överlämna ärenden till Finansinspektionen publiceras dock inte på Nämndens hemsida. I sådana ärenden informerar Finansinspektionen bolaget om överlämningen och beslutar Finansinspektionen att öppna ett ärende till följd av ett överlämningsbeslut publiceras det av Finansinspektionen.

Vid årsskiftet 2025/2026 hade Nämndens påbörjade ärenden hanterats enligt nedan:

Ärendehantering 2025	
Pågående ärenden 31 december 2024	9
Påbörjade ärenden 2025	66
Avbrutna	2
Överlämnade till Finansinspektionen	3
Beslut av Nämnden	62
Pågående ärenden 31 december 2025	8

Nämndens beslut 2025	
Ingen åtgärd	30
Påpekande	0
Uppmaning ändring i kommande rapport	31
Begäran om rättelse	1

Av årets beslut hänför sig 57 granskningar till årets urval.

UPPFÖLJNING

Alla ärenden som har resulterat i en tillsynsåtgärd följer Nämnden upp för att kontrollera att det granskade bolaget har gjort de ändringar som framgår av Nämndens beslut. Tidpunkten för uppföljningen beror på när åtgärden förväntas vara genomförd. I många fall kan Nämnden direkt konstatera att rättelse skett, men ibland behöver Nämnden ställa kompletterande frågor för att säkerställa detta. Om bolaget har rättat i enlighet med Nämndens beslut är ärendet därmed avslutat.

² ESMA:s riktlinjer om tillsyn över finansiell information, Riktlinje 7 (ESMA32-50-218) och ESMA:s riktlinjer om tillsyn över hållbarhetsinformation (ESMA 32-992851010-1815).

³ ESMA:s riktlinjer om tillsyn över finansiell information, p 71 (ESMA32-50-218) och ESMA:s riktlinjer om tillsyn över hållbarhetsinformation p 65 (ESMA 32-992851010-1815).

⁴ 25 kap. LV

⁵ www.redovisningstillsyn.se/stallningstaganden. Det går att prenumerera på våra ställningstaganden på www.redovisningstillsyn.se/prenumerera

Om emittenten inte har vidtagit de förväntade åtgärderna, och det inte föreligger några acceptabla skäl för detta och den kvarstående bristen bedöms som väsentlig, överlämnas ärendet till Finansinspektionen för vidare prövning i enlighet med 14§, FFFS 2018:18.

Under 2025 har Nämnden överlämnat några uppföljningsärenden till Finansinspektionen där bolagen inte följt Nämndens beslut, jämfört med 2024 då inga uppföljningsärenden överlämnades till Finansinspektionen.

STÄLLNINGSTAGANDEN, IAKTTAGELSER OCH REKOMMENDATIONER

Nämnden har i sina beslut under år 2025 tagit ställning till 40 specifika frågeställningar kopplade till IFRS, sex frågeställningar kopplade till alternativa nyckeltal (APM), fyra frågeställningar kopplade till hållbarhetsredovisning (NFI) samt fyra om elektronisk rapportering (ESEF) se nedanstående tabeller. Ett urval av dessa kommenteras närmare i de efterföljande avsnitten. Därutöver redogörs också för vissa generella iakttagelser som har gjorts i samband med granskningarna. Samtliga Nämndens ställningstaganden finns publicerade i anonymiserad form på Nämndens hemsida⁶.

Nämnden gör alltid en väsentlighetsbedömning av den aktuella avvikelser från regelverket, vilken påverkar det slutliga ställningstagandet samt behovet av åtgärder från bolagets sida. Vilken information som är väsentlig i slutändan är i högsta grad bolagsspecifik. En avvikande iakttagelse i ett mindre bolag eller i en viss bransch kan vara av väsentlig betydelse medan en motsvarande iakttagelse i ett annat bolag, i en annan bransch eller av annan storlek, kan vara uppenbart oväsentlig.

Ställningstaganden IFRS 2025	
Rörelsesegment (IFRS 8)	11
Värdering till verkligt värde (IFRS 13)	7
Nedskrivningar (IAS 36)	4
Intäkter från avtal med kunder (IFRS 15)	3
Immateriella tillgångar (IAS 38)	2
Redovisning av finansiella instrument (IAS 32, 39; IFRS 7, 9)	2
Rörelseförvärv (IFRS 3)	2
Inkomstskatt (IAS 12)	1
Koncernredovisning/Samarbetsarrangemang/ upplysningar om andelar i andra företag/Intresseföretag och Joint Ventures (IFRS 10, 11, 12; IAS 27, 28)	1
Presentation av finansiella rapporter (IAS 1, 8)	1
Rapport över kassaflöden (IAS 7)	1
Upplysningar om närstående (IAS 24)	1
Övrigt	4

⁶ www.redovisningstillsyn.se/stallningstaganden. Det går att prenumerera på våra ställningstaganden på www.redovisningstillsyn.se/prenumerera

Ställningstaganden APM 2025	
Avstämningar (APM Riktlinjer, punkt 26-32 samt Q&A 16)	4
Definitioner (APM Riktlinjer, punkt 21 samt Q&A 15)	1
Beteckningar (APM Riktlinjer, punkt 22-25 samt Q&A 6)	1
Ställningstaganden Hållbarhetsrapportering 2025	
Rapportering enligt taxonomiförordningen	4
Ställningstaganden ESEF 2025	
Märkning av noter	4

Nämnden har i sin granskning av årsredovisningar 2024 beaktat ESMA:s prioriterade tillsynsområden⁷ enligt nedan.

IFRS-rapportering:

- Likviditetsrisker
- Redovisningsprinciper, bedömningar och viktiga uppskattningar

Hållbarhetsrapportering:

- Väsentlighet enligt ESRS (European Sustainability Reporting Standards)
- Rapportens omfattning och struktur enligt ESRS
- Taxonomin

ESEF-rapportering:

- Vanliga fel i rapporten över finansiell ställning

⁷ European common enforcement priorities for 2024 annual financial reports (ESMA32-193237008-8369). Dokumentet är tillgängligt på www.redovisningstillsyn.se.

IAS 1 - Upplýsingar om kovenanter

2024 trädde IASB:s ändringar i IAS 1 avseende klassificering av skulder som kort- eller långfristiga i kraft. I korthet så förtydligade ändringarna vad som påverkar klassificeringen av skuld som kort- eller långfristig samtidigt som nya upplysningskrav infördes avseende låneskulder som är förenade med kovenanter som ska vara uppfyllda under de kommande 12 månaderna.

Nämnden har i sin granskning undersökt upplýsingar avseende kovenanter, och konstaterat att många av bolagen lämnar tillräckliga upplýsingar om kovenanter. Nämnden har dock fattat beslut där bolag inte lämnar tillräckliga upplýsingar enligt IAS 1 punkt 76ZA. Bolaget upplyste här i not om räntebärande skulder att koncernens låneavtal inkluderar finansiella villkor, kovenanter, som koncernen måste uppfylla och att om villkoren inte uppfylls kan kreditfaciliteterna sägas upp till återbetalning, men en beskrivning av kovenanterna saknades. Nämnden bedömde att bolaget inte lämnat tillräcklig information om kovenanter, inbegripet typ av kovenanter och när bolaget är skyldigt att uppfylla dem. Nämnden ansåg att med hänsyn till skuldens storlek och att sannolikheten för brott mot kovenanterna inte kunde bedömas som avlägsen, att den utelämnade informationen var väsentlig för en användare.

Nämnden rekommenderar bolagen att göra en väsentlighetsbedömning om upplýsingar krävs eller inte. IASB diskuterar i Basis for Conclusions till IAS 1 väsentlighetsbedömningen gällande information om kovenanter och anser där att bolagen ska tillämpa IAS 1 punkt 30A och 31 för att bedöma om informationen om kovenanter är väsentliga. Därutöver hänvisar IASB till ytterligare vägledning i IFRS Practice Statement 2 Making Materiality Judgements som innehåller ett exempel på bedömning av väsentlighet av information om kovenanter. I Practice Statement framgår att både konsekvenserna och sannolikheten för att ett brott mot kovenanterna inträffar ska beaktas vid bedömningen av huruvida informationen är väsentlig. Vidare framgår att information om avtal där det endast finns en avlägsen sannolikhet för att ett brott mot kovenanterna inträffar är att anse som oväsentlig oavsett de konsekvenser som det skulle kunna få.

IAS 7 - Upplýsingar om leverantörsfinansiering

2024 trädde även IASB:s ändringar i IAS 7 avseende upplýsingar om leverantörsfinansiering i kraft. Ändringarna syftar till att ge användare av finansiella rapporter mer information för att kunna bedöma hur företagets skulder, kassaflöden och likviditetsrisk påverkas av leverantörsfinansiering. Utöver ändringarna i IAS 7 är det också ändringar i IFRS 7 som innebär att leverantörsfinansiering behöver övervägas vid upplýsingar om likviditetsrisker.

Ändringarna kommer utifrån att förekomsten av upplägg där tredje part betalar företagets leverantörsfakturor i enlighet med avtalade villkor med leverantören och samtidigt erbjuder företaget förlängd kredittid har ökat i omfattning.

Nämnden har fattat ett beslut under året avseende upplýsingar om leverantörsfinansiering där bolaget lämnade upplýsingar enligt IAS 7 punkt 44 F och H i förvaltningsberättelsen, men inte i de finansiella rapporterna, vilket IAS 1 punkt 112 b kräver. Nämnden vill därför påminna bolagen att informationen ska lämnas inom de finansiella rapporterna.

Nämnden uppmanar bolag som har väsentliga leverantörsfinansieringsprogram att beskriva avtalen i enlighet med IAS 7 punkt 44 F och H.

IFRS 7 - Riskupplysningar

Ett företag ska enligt IFRS 7 Finansiella instrument, punkt 31 lämna upplysningar som gör det möjligt för användare av de finansiella rapporterna att bedöma både karaktär och omfattning av de risker som uppstår genom finansiella instrument och som företaget är exponerat för vid rapportperiodens slut.

Exponering mot valutarisker

I årets granskning noterade Nämnden att upplysningar om väsentliga valutaexponeringar som rapporterades löpande till ledningen, i vissa fall saknades i de finansiella rapporterna.

Enligt punkt 34 i IFRS 7 ska företaget för varje typ av risk, lämna sammanfattande kvantitativa uppgifter om exponeringen i slutet av rapportperioden. Upplysningarna ska baseras på information som internt rapporteras till nyckelpersoner i ledande ställning inom företaget (enligt definitionen i IAS 24 Upplysningar om närstående), till exempel företagets styrelse eller verkställande direktör.

*Riskupplysningar ska
baseras på den
interna
rapporteringen till
ledningen*

I IFRS 7 punkt 40 anges att en känslighetsanalys ska lämnas som utvisar hur resultatet och eget kapital hade påverkats av rimligt möjliga förändringar i den relevanta riskvariabeln per rapportperiodens slut, för varje typ av marknadsrisk. Av vägledningen i B24 framgår att en känslighetsanalys ska lämnas för varje valuta för vilken ett företag har betydande exponering.

Nämnden har gjort ett ställningstagande där det granskade bolaget hade betydande valutaexponeringar i olika valutor och Nämnden ansåg att upplysningar skulle lämnas om dessa tillgångar och skulder, tillsammans med en känslighetsanalys för respektive valuta. Informationen bedömdes som väsentlig för att förstå bolagets valutaexponering och dess möjliga påverkan på bolagets ställning och resultat.

Här vill Nämnden särskilt påminna om att riskupplysningarna ska baseras på den interna rapporteringen till ledningen och att informationen som krävs enligt IFRS 7 inte enbart omfattar valutarisker som uppstår genom transaktioner, utan ska spegla exponeringen mot olika valutor på balansdagen.

Löptidsanalys

En annan notering från årets granskningar var att revolverande krediter som hade utnyttjats per bokslutsdagen, inte tagits med i löptidsanalysen. De revolverande krediterna löpte på tre månader i taget och utgjorde en väsentlig andel av bolagets totala finansiella skulder.

Av IFRS 7 punkt 39 a. framgår att ett företag ska lämna en löptidsanalys för finansiella skulder som inte är derivat som visar återstående avtalade löptider.

Nämndens bedömning var att bolaget skulle inkludera de utnyttjade revolverande krediterna i löptidsanalysen eftersom det utgjorde väsentlig information för att bedöma bolagets likviditetsrisk.

IFRS 13 - Upplýsingar om värdering till verkligt värde

Standarden IFRS 13 Värdering till verkligt värde innehåller i punkterna 91-94 ett flertal upplysningskrav som syftar till att göra det möjligt för användarna av de finansiella rapporterna att bedöma de värderingstekniker och indata som används för att ta fram värderingarna. För värderingar med hjälp av betydande icke observerbara indata, eller Nivå 3 i hierarkin för verkligt värde, är syftet också att användaren utifrån den information som lämnas ska kunna bedöma den effekt som värderingarna har på resultatet eller övrigt totalresultat.

När det kommer till värdering till verkligt värde i Nivå 3 ställs högre krav på genomlysning av de värderingstekniker och indata som använts för att ta fram det verkliga värdet. Skälet är att värderingen i hög utsträckning baseras på icke observerbara indata, i stället för marknadsdata. Det innebär att det verkliga värdet innefattar en högre grad av subjektiva uppskattningar och bedömningar.

Enligt IFRS 13 punkt 92 behöver företaget göra ett antal avvägningar när upplysningarna som ska lämnas i de finansiella rapporterna tas fram. Dessa innefattar a. vilken detaljnivå som krävs, b. hur mycket varje enskilt krav ska betonas, och c. eventuella sammanslagningar samt d. om ytterligare information skulle behövas för att en användare av de finansiella rapporterna ska kunna utvärdera den kvantitativa informationen.

För att uppfylla syftet i punkt 91 ska upplysningarna som krävs i punkt 93 ge användarna tillräckligt med information för att förstå de värderingstekniker och indata som använts när det verkliga värdet tagits fram, samt att bedöma effekterna på resultat och ställning. Det framgår av inledningen till punkt 93 att upplysningarna åtminstone ska lämnas för varje klass av tillgångar och skulder så som de bestäms i punkt 94.

Indelning i klasser

I IFRS 13 punkt 94 anges att företaget ska bestämma lämpliga klasser på basis av tillgångens eller skuldens karaktär, egenskaper och risker. Standarden anger även att det kan behövas flera klasser för värdering till verkligt värde som hänförs till Nivå 3, eftersom dessa värderingar är mer osäkra och subjektiva. Det innebär att grupper av dessa tillgångar eller skulder vanligtvis behöver ytterligare indelning i delposter för att informationen som lämnas ska ge användarna av de finansiella rapporterna meningsfull information. En indikation på att ytterligare klassindelning kan behövas är att de betydande antagandena som ligger till grund för det verkliga värdet skiljer sig åt väsentligt.

Av Basis for Conclusions (BC 192) framgår att syftet med upplysningarna är att förse användarna av de finansiella rapporterna med tillräcklig information för att kunna bedöma om företagets betydande antaganden om icke observerbara indata skiljer sig från deras egna uppfattningar, men även att informationen ska underlätta jämförelse över tid och mellan företag med liknande tillgångar. Det ställer höga krav på att informationen som lämnas ska vara tillräckligt detaljerad och att både kvalitativa beskrivningar och kvantitativ information om de

antagandena som gjorts avseende betydande icke observerbara antaganden anges för respektive klass av tillgångar eller skulder som värderas till verkligt värde i Nivå 3.

*Vanligtvis krävs
indelning i klasser
för verkligt värde i
Nivå 3*

Vidare ska bolaget även enligt IFRS 13 punkt 93 a. lämna upplysningar om det redovisade verkliga värdet per balansdagen, indelat i klasser enligt punkt 94 för de tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde.

Kvalitativ och kvantitativ information om betydande icke observerbara indata

Vidare framgår av IFRS 13 punkt 93 d. att upplysningarna om värderingar som hänförs till Nivå 2 och Nivå 3, ska innefatta en beskrivning av värderingstekniken eller värderingsteknikerna och de indata som använts vid värderingen till verkligt värde. Utöver det anges för värderingar i Nivå 3, att företaget ska lämna kvantitativ information om de betydande icke observerbara indata som använts vid värderingen till verkligt värde.

Upplysningarna i de finansiella rapporterna ska därmed innehålla kvalitativa beskrivningar om både de värderingstekniker och indata som används när det verkliga värdet tagits fram. Samtidigt ska upplysningarna även innefatta kvantitativ information om de betydande icke observerbara indata som det verkliga värdet baseras på, för tillgångar och skulder som hänförs till Nivå 3.

Nämnden har i ett antal ställningstaganden bedömt att informationen som lämnades skulle ha varit mera detaljerad för att uppfylla syftet med standarden och ge användarna av de finansiella rapporterna relevant och användbar information.

Finansiella instrument

I årets granskning har Nämnden observerat att informationen om onoterade värdepapper som värderats till verkligt värde i Nivå 3 lämnats samlat för portföljen, utan ytterligare indelning av innehaven. Enskilda innehav i onoterade värdepapper hade inte bedömts utgöra egna klasser, trots att riskerna skiljde sig åt väsentligt mellan innehaven. Eftersom tillgångarna värderades till verkligt värde i Nivå 3 och riskerna skiljde sig åt väsentligt mellan innehaven ansåg Nämnden att värdepappersportföljen borde ha delats in i ytterligare klasser enligt kraven i IFRS 13 punkt 94.

Nämnden ansåg att informationen om onoterade innehav inte var tillräckligt detaljerad för att uppfylla syftet med standarden och att upplysningarna som lämnades enligt IFRS 13 punkt 93 skulle ha lämnats separat för varje väsentligt innehav.

I Nämndens ställningstagande uppmanades bolaget att lämna upplysningar indelat i klasser om redovisade värden per bokslutsdagen för varje väsentligt innehav enligt kraven i IFRS 13 punkt 93 a.

Vidare saknades beskrivning av värderingsteknikerna och uppgifter om kvantitativ information avseende betydande icke observerbara indata enligt punkt 93 d., samt känslighetsanalys enligt punkt 93 h. för värderingen av de onoterade värdepappersinnehaven.

Nämnden vill påminna om att upplysningskraven i IFRS 13 punkterna 91-94 även gäller juridiska personer som tillämpar RFR 2 Redovisning för juridiska personer och att de ska ingå i delårsrapporterna enligt IAS 34 punkt 16A. j. för finansiella instrument.

*Upplysningskraven
gäller även i juridisk
person och i
delårsrapporten*

Förvaltningsfastigheter

Nämnden har tidigare gjort ställningstaganden som berör upplysningar om fastigheter som värderas till verkligt värde enligt IFRS 13 och IAS 40 Förvaltningsfastigheter. Nämnden kan se att informationen avseende betydande icke observerbara indata och klassindelning, samt känslighetsanalyser har förbättrats jämfört med föregående år. De flesta företag som har förvaltningsfastigheter som värderas till verkligt värde i Nivå 3 delar in upplysningarna i klasser, utifrån fastighetstyp och geografiska områden. Informationen gör att användarna av de finansiella rapporterna ges förutsättningar att bedöma de värderingstekniker och indata som används för att ta fram värderingarna, vilket underlättar jämförelser mot egna uppfattningar, liknande tillgångar, samt över tid.

Enligt IFRS 13 punkt 93 h. i. ska upplysningarna ge användarna möjlighet att förstå hur känslig förvaltningsfastigheternas värdering är för förändringar i icke observerbara indata och hur en förändring av dessa indata skulle leda till en betydligt högre eller lägre värdering av bolagets förvaltningsfastigheter. Om det finns inbördes samband mellan dessa indata och andra icke observerbara indata i värderingen till verkligt värde ska ett företag även lämna en beskrivning av dessa samband och av hur de skulle kunna öka eller minska effekten av förändringar i icke observerbara indata på värderingen till verkligt värde.

I årets granskning har Nämnden gjort iakttagelser som berör känslighetsanalyserna. I en granskning har Nämnden iakttagit att den redovisade värdeförändringen avvek väsentligt från de beskrivna möjliga effekterna som presenterades i känslighetsanalysen året dessförinnan. Det indikerade att det fanns ytterligare förklaringar till känsligheten i värderingen till verkligt värde som bolaget inte upplyst om. Skillnaden förklarades av att nyinvesteringar var en väsentlig faktor som hade effekt på det verkliga värdet. Nyinvesteringarna hade tagits med i de redovisade värdeförändringarna, men inte i känslighetsanalysen. Det saknades också upplysningar om samband mellan betydande icke observerbara indata, som exempelvis avkastningskrav och kalkylränta.

Nämndens uppfattning är att informationen om känsligheten är väsentlig för att en användare av de finansiella rapporterna ska förstå värderingen av förvaltningsfastigheterna och effekterna på årets resultat.

Skog och biologiska tillgångar

När det kommer till skogstillgångar som värderas till verkligt värde i Nivå 3 har Nämnden noterat att upplysningarna inte hade delats in i klasser enligt kraven i IFRS 13 punkt 94, trots att marknadsvärdet skiljde sig åt väsentligt mellan olika regioner, vilket tyder på att tillgångarna behöver delas in i ytterligare delposter.

Nämnden noterade även att det saknades tillräckliga beskrivningar av de indata och värderingstekniker som använts när det verkliga värdet tagits fram enligt kraven i IFRS 13 punkt 93 d., samt förklarande beskrivningar av känsligheten för förändring av betydande icke observerbara indata som ska lämnas för de olika klasserna enligt IFRS 13.93 h. i.

Nämnden vill påminna om att även icke-finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde enligt IFRS 13 ska följa standardens upplysningskrav om indelning i lämpliga klasser, värderingstekniker, indata och känsligheten som anges i punkterna 91-94.

IFRS 3 och IFRS 13 - Rörelseförvärv

Väsentliga rörelseförvärv får ofta stora effekter på de förvärvande bolagens finansiella rapporter. Upplysningarna är därför viktiga för att en investerare ska förstå den inverkan som förvärven har på koncernens verksamhet. Det är också vanligt att en väsentlig del av den överförda ersättningen utgörs av villkorade köpeskillingar eller att förvärvet sker genom en transaktionsmodell där köp-/säljoptioner ställs ut till de kvarvarande minoritetsaktieägarna.

Det finns i IFRS 3 punkt B64 en rad upplysningskrav som de bolag som genomfört ett rörelseförvärv ska lämna om dels den genomförda transaktionen, dels om de förvärvade bolagen. Vidare finns även i IFRS 13 punkt 93 detaljerade upplysningskrav som ska tillämpas för skulder värderade utifrån indata i Nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

Nämnden har i granskningen av bolagens årsredovisningar noterat ett antal brister i de upplysningar som lämnats och i ställningstaganden uppmanat bolagen att lämna kompletterande information om rörelseförvärven. Nämnden påminner samtidigt om att bolagen även ska lämna den information som krävs i IFRS 3 Rörelseförvärv i bolagets delårsrapporter i enlighet med IAS 34 punkt 16A i. samt att de upplysningskrav som ställs i IFRS 13 avseende skulder värderade till verkligt värde i Nivå 3 tillämpas på såväl skuld för köp-/säljoptioner som skuld för villkorade tilläggsköpeskillingar.

IFRS 3 - Upplysning om intäkter och resultat för det förvärvade företaget

En av de iakttagelser som gjorts är att det saknats eller lämnats bristfälliga upplysningar om de förvärvade bolagens intäkter och resultat. Nämnden har i några fall iakttagit att inte samtliga uppgifter om intäkter och resultat inkluderats i upplysningarna, eller att upplysningar helt utelämnats med motiveringen att de enskilda rörelseförvärven var för sig varit oväsentliga.

Det framgår i IFRS 3 punkt B64 q. att det förvärvande företaget, för varje rörelseförvärv, ska lämna upplysningar om beloppet för både intäkter och resultat i det förvärvade företaget i.) sedan förvärvstidpunkten (dvs det belopp som ingår i koncernens rapport över totalresultat för perioden) och ii.) som om förvärvstidpunkten för rörelseförvärvet hade varit per början av räkenskapsåret (dvs det förvärvade bolagets totala intäkter och resultat för hela räkenskapsåret). Det framgår även i punkt B65 att förvärvaren ska lämna motsvarande upplysningar om intäkter och resultat sammanslagna för enskilt oväsentliga rörelseförvärv, som tillsammans är väsentliga.

*Glöm inte enskilt
oväsentliga förvärv,
som tillsammans är
väsentliga*

Vissa bolag behöver således lämna upplysningar om både enskilt väsentliga rörelseförvärv separat, och sammanslagna upplysningar för de resterande rörelseförvärven som genomförts under året om de tillsammans är väsentliga. Nämnden har också utfärdat ett ställningstagande i ett sådant fall där bolaget uppmanades att även lämna sammanslagna upplysningar om intäkter och resultat för de mindre rörelseförvärven, eftersom de tillsammans bedömdes väsentliga i förhållande till bolagets verksamhet.

Nämnden vill även uppmärksamma bolagen på att dessa upplysningar hjälper investeraren att förstå hur stor del av koncernens intäktsökning respektive resultatutveckling som utgörs av förvärvad respektive organisk tillväxt och vad som bidragit till bolagets tillväxtmål.

IFRS 3 - Avtal som gäller villkorad köpeskillning

Nämnden har även noterat att en väsentlig del av köpeskillingen i ett rörelseförvärv ofta utgörs av villkorade köpeskillningar. Bolagen lämnar som regel erforderliga upplysningar om det verkliga värdet per förvärvstidpunkten av total överförd ersättning samt det belopp som redovisats som skuld för villkorad köpeskillning vid förvärvstidpunkten i enlighet med IFRS 3 punkt B64 f. Däremot så har Nämnden uppmärksammat att det lämnas begränsad information om överenskommelsens innebörd avseende den villkorade köpeskillingen.

Beskriv överenskommelsen

En villkorad köpeskillning är avtalsspecifik och baseras vanligtvis på någon form av finansiellt utfall i det förvärvade bolaget, tex det förvärvade bolagets resultat för de kommande åren. Den skuld som redovisas vid förvärvstidpunkten är därför endast en uppskattning av vad den villkorade köpeskillningen kommer att uppgå till där det finns osäkerheter gällande beloppet som är beroende av både det förvärvade bolagets intjäningsförmåga och de villkor som framgår av avtalet. För en användare av den finansiella rapporten är det därför relevant att förstå överenskommelsens innebörd såsom vad den villkorade köpeskillningen grundas på och den tidsperiod som avtalet omfattar, bolagets bedömning av möjliga utfall och om det högsta beloppet är obegränsat eller inte.

Enligt det upplysningskrav som finns i punkt B64 g. ska förvärvaren för varje rörelseförvärv som inbegriper avtal som gäller villkorad köpeskillning, förutom att upplysa om det belopp som redovisats per förvärvstidpunkten, även lämna ii.) en beskrivning av överenskommelsen och grunden för fastställande av betalningsbeloppet, och iii.) en uppskattning av intervallet med möjliga utfall (odiskonterade) eller, om det inte går att uppskatta ett intervall, detta faktum och anledningarna till att ett intervall inte kan uppskattas. Om det högsta beloppet för betalningen är obegränsat ska förvärvaren även upplysa om detta.

De iakttagelser som Nämnden gjort är att de företagsspecifika upplysningarna om avtal som gäller villkorad köpeskillning kan förbättras. Nämnden har även iakttagit ett bolag som genomfört ett flertal rörelseförvärv med väsentliga villkorade köpeskillningar utan att lämna information om överenskommelsen gällande de villkorade köpeskillningarna. Nämnden ansåg att den saknade informationen var väsentlig för en användare av den finansiella rapporten, varvid bolaget uppmanades att lämna kompletterande information i den kommande delårsrapporten genom att i enlighet med B64 g. beskriva grunden för hur betalningsbeloppet fastställs samt lämna en uppskattning av intervallet med möjliga utfall (odiskonterade).

Eftersom en skuld för villkorad köpeskillning värderas till verkligt värde så ska även upplysningar om värderingsteknik, indata och känslighetsanalyser lämnas utifrån upplysningskraven i IFRS 13 för skulder som värderas utifrån en värderingsteknik som hänförs till Nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

IFRS 13 – Skuld för köp-/säljoptioner

En vanligt förekommande transaktionsmodell i samband med rörelseförvärv är att bolaget ställer ut köp-/säljoptioner till de kvarvarande minoritetsaktieägarna. Den optionsskuld som redovisas i rapporten över finansiell ställning uppgår i vissa fall till väsentliga belopp. I serieförvärvande bolag som regelbundet tillämpar denna transaktionsmodell blir detta särskilt väsentligt, då bolaget återkommande ingår transaktioner som successivt bygger upp skuldbeloppet i balansräkningen.

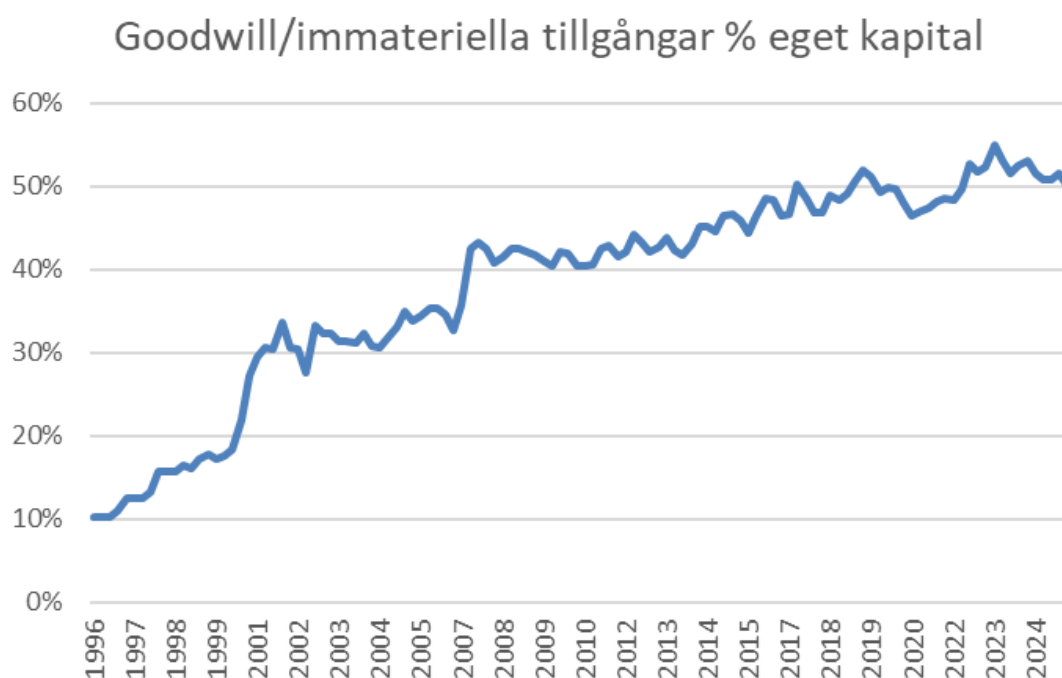
Optionsskulden värderas ofta till verkligt värde utifrån indata i Nivå 3 genom att multiplar appliceras på ett visst resultatmått i dotterbolagets resultaträkning. Nämnden har iakttagit att det lämnas relativt allmänna beskrivningar om värderingen för de redovisade skuldbeloppen, såsom att den baseras på framtida intjäning eller dotterföretagets framtida resultat. IFRS 13 ställer dock i punkt 93 krav på mer detaljerade upplysningar om den värderingsteknik och indata som använts för värdering av skulden för att en användare ska kunna förstå vad värdet baseras på, liksom känslighetsanalys. I avsnittet om IFRS 13 i denna årsrapport redogörs mer ingående för de krav som standarden ställer gällande upplysningar vid värdering till verkligt värde i Nivå 3.

Nämnden har i ett bolag iakttagit brister som bedömts väsentliga då bolaget lämnat en alltför allmän beskrivning om värderingstekniken samt saknat upplysningar om både de icke observerbara indata som använts vid värderingen av skulden och känslighetsanalys. I Nämndens ställningstagande uppmanades bolaget att beskriva den värderingsteknik som tillämpats och lämna kvantitativa upplysningar om icke observerbara indata och känslighetsanalyser enligt IFRS 13 punkt 93 d. och h.

Nämnden påminner även om att känslighetsanalysen för finansiella skulder ska inkludera upplysning om den effekt som en rimligt möjlig förändring i ett icke observerbart indata skulle få, om det skulle förändra det verkliga värdet i betydande utsträckning enligt IFRS 13.93 h. ii.

IAS 36 - Nedskrivningar

Nedskrivningstester enligt IAS 36 är ett relativt tekniskt område där värderingsmodeller står i centrum. Beräkningen handlar oftast om att ta fram nyttjandevärdet, vilket innebär att beräkna värdet av tillgångens eller den kassagenererande enhetens framtida kassaflöden. Härigenom står bolagets budgetar och prognoser i centrum.

Immateriella tillgångar som uppkommer i samband med förvärv, framför allt goodwill, är en väsentlig tillgång i de flesta rörelsedrivande företag. Nämnden har tagit del av en sammanställning av den långsiktiga goodwillutvecklingen 1996-2024 för ett 80-tal av de största industri- och serviceföretagen på Stockholmsbörsen. Nämnden konstaterar att posten ökat markant under de trettio år undersökningen avser. Mot slutet av 2024 uppgick posten till i genomsnitt drygt 50 procent av eget kapital. En nedskrivning får därför normalt en stor effekt på redovisningen.

Goodwill/immateriella tillgångar är normalt en stor del av balansräkningen

IAS 36 punkterna 65-108 behandlar redovisning och värdering av nedskrivningar i kassagenererande enheter och goodwill. Vidare skall företaget enligt IAS 36 punkt 10 b. varje år pröva nedskrivningsbehovet för goodwill som förvärvats i ett rörelseförvärv i enlighet med punkterna 80–99.

IAS 36 punkt 33 behandlar företagets kassaflödesprognoser. I punkten a. anges att prognoserna skall bygga på rimliga och godtagbara antaganden och att stor vikt ska ges externa belägg. Enligt punkt b. skall prognoserna bygga på bolagets senaste finansiella budgetar och prognoser. De skall undanta framtida omstruktureringar eller förbättringar av tillgångens prestanda, samt i normalfallet omfatta en period om högst fem år.

IAS 36 punkt 34 anger att företaget skall analysera orsakerna till skillnader mellan tidigare kassaflödesprognoser och faktiska kassaflöden, samt att företagets antaganden är i överensstämmelse med tidigare faktiska utfall. IAS 36 punkt 37 anger vidare att det vid gynnsamma förhållanden är sannolikt att konkurrenter kommer in på marknaden och begränsar tillväxten varför det är svårt för företag att överskrida den historiska, genomsnittliga tillväxttakten över en längre period.

Ytterligare upplysningskrav för kassagenererande enheter med goodwill återfinns i IAS 36 punkterna 134–137. Punkterna 134 d och f har här varit i fokus under årets granskning. Det handlar om prognosarbetet och de viktiga antaganden som bolaget gjort för de kommande fem åren. I stor utsträckning handlar det om att förklara för läsaren hur prognoserna förhåller sig till historiken. Här finns två iakttagelser som medfört åtgärd. Dels är det Finansinspektionen som givit ett bolag en erinran och en sanktionsavgift för brister i just dessa upplysningar i ett ärende som Nämnden överlämnat till Finansinspektionen. Vidare har Nämnden gjort ett ställningstagande avseende prognoser som skiljer sig från tidigare erfarenheter, utan att bolaget redogjort för att de gör det, liksom hur de skiljer sig. Detta handlar om punkt 134 d. ii.

Finansinspektionen har gett ett bolag en erinran och en sanktionsavgift

Ytterligare ett område som skall hjälpa läsaren att förstå känsligheten i värderingen, gäller beskrivningen av rimligt möjliga förändringar enligt punkt 134 f. Nämnden har noterat att vissa bolag angivit att nyttjandevärdet har en betryggande marginal till en nedskrivning och att en rimligt möjlig förändring därför inte ansetts nödvändig att kvantifiera i årsredovisningen. Nämnden har dock kunnat konstatera att denna betryggande marginal byggt på prognoser som tydligt avviker från historiken.

Nämnden har också noterat att bolag i vissa fall testat känsligheten i värderingen med små procentsatser, trots att prognoserna byggts på antaganden om kraftiga förbättringar. Nämnden konstaterar samtidigt att IAS 36 inte ger någon tydlig vägledning kring vad som är en rimligt möjlig förändring. Nämnden ser det dock som naturligt, att prognoser som bygger på markanta förändringar också bör avspeglas vid bedömningen av vad som utgör rimligt möjliga förändringar avseende exempelvis rörelsemarginal och försäljningstillväxt.

IAS 36 punkt 35 anger att företagsledningen kan använda bedömningar för en längre period än fem år, om företagsledningen, baserat på tidigare erfarenheter, kan visa att den har kunnat ställa tillförlitliga prognoser över kassaflöden över en sådan längre period.

IAS 36 punkt 33 behandlar i punkten c. rimliga prognoser bortom budgetarna och de individuella prognoserna. Där anges att företaget skall extrapolera kassaflöden med antagande om en oförändrad eller avtagande tillväxttakt. Antagandet får inte överskrida den långsiktiga genomsnittliga tillväxttakt som gäller för företagets produkter, bransch, land eller de länder, eller för den marknad för vilken tillgången är avsedd. Nämnden har inga avgöranden inom detta område, men kan konstatera att valet av ett tvåprocentigt evigt tillväxtkrav dominerar i nedskrivningstesterna.

IFRS 8 - Rörelsesegment

Grundprincipen i IFRS 8 är att ett företag ska lämna upplysningar som hjälper användarna av de finansiella rapporterna att bedöma karaktären och de finansiella effekterna av den affärsverksamhet som företaget bedriver och den ekonomiska miljö där det är verksamt. Nämnden har under året gjort ett flertal ställningstaganden avseende IFRS 8. Ställningstagandena rör dels identifiering av rörelsesegment dels de upplysningar som krävs enligt IFRS 8 för samtliga företag, även för de företag som endast har ett segment. Nämnden påminner om att redovisning av rörelsesegment omfattas av ESMA:s fokusområden för granskning av nästa års finansiella rapporter.

Identifiering av rörelsesegment

Nämnden har i årets granskningar noterat en avvikelse från IFRS 8 punkt 5 om identifiering av rörelsesegment. Bolaget beskriver i årsredovisningen en struktur med fyra rörelsesegment som utgörs av bolagets verksamhetsgrenar där ett av rörelsesegmenten står för 95 procent av segmentens sammanlagda externa intäkter. De fyra segmenten omfattar ett stort antal rapporterade enheter. Nämndens bedömning är att de rapporterade enheterna inom det största segmentet var för sig uppfyller kriterierna för rörelsesegment enligt IFRS 8 och att bolaget genom att utelämna information om enskilda rörelsesegment avviker från IFRS 8 punkt 5.

Information om geografiska områden och större kunder

Enligt IFRS 8 skall bolagen lämna information om intäkter från externa kunder och vissa anläggningstillgångar, fördelade per geografiska områden (IFRS 8 punkt 33). Upplysningarna skall enligt standarden lämnas om intäkterna eller de anläggningstillgångar som standarden åsyftar är väsentliga i ett enskilt land varpå dessa skall redovisas separat. I IFRS 8 finns även upplysningskrav avseende större kunder där standarden kräver att om intäkterna från transaktioner med en kund uppgår till eller överstiger tio procent av företagets intäkter ska företaget upplysa om detta (IFRS 8 punkt 34). De iakttagelser Nämnden gjort även i år är att upplysningarna avseende geografisk information och större kunder kan förbättras.

Nämnden har i årets granskningar noterat att en del bolag endast presenterar sina intäkter uppdelade per världsdel, såsom till exempel Europa, Asien och Amerika. Detsamma gäller även den geografiska informationen om anläggningstillgångar. Detta överensstämmer inte med standarden som kräver att väsentliga intäkter och väsentliga anläggningstillgångar anges per enskilda länder. Denna iakttagelse är en återkommande iakttagelse som Nämnden har gjort även i tidigare års granskningar.

Nämndens uppfattning från tidigare år kvarstår, vilket är att informationen om geografiska områden är en viktig upplysning för att användaren av den finansiella rapporten ska förstå var bolaget bedriver sin verksamhet samt de risker och möjligheter som kan vara förknippade med detta. Värt att notera är också att IFRS 8 inte innehåller något undantag från att lämna konkurrenskänslig information.

*Informationen om
geografiska områden
är en viktig upplysning*

IFRS 8 saknar en definition av vad som anses vara väsentliga intäkter och väsentliga anläggningstillgångar per land, så här skall bolagen göra en bedömning vilket kan göras från olika perspektiv. Ett sätt att göra denna bedömning kan vara att se till hur stor andel av bolagets totala intäkter som det enskilda landet har för att avgöra om intäkterna från respektive land anses vara väsentligt.

Nämnden uppmanar bolagen att göra bedömningen samt upplysa om vilka enskilda länder som bolaget erhåller väsentliga intäkter från, i vilka länder som bolagets väsentliga anläggningstillgångar finns, samt att de anläggningstillgångar som bolaget lämnar upplysning om överensstämmer med de som standarden avser. Nämnden rekommenderar även bolagen att se över sina upplysningar avseende intäkter från transaktioner med större kunder.

IFRS 15 – Intäkter från avtal med kunder

Syftet med IFRS 15 är att fastställa de principer som ett företag ska tillämpa för att redovisa användbar information för användare av finansiella rapporter om intäkters karaktär, storlek och tidpunkt samt osäkerhet och kassaflöden som härrör från ett avtal med en kund. Nämnden har under året gjort ett antal ställningstaganden avseende upplysningskraven i IFRS 15. Ställningstagandena rör dels upplysningar om uppdelning av intäkter dels upplysningar om återstående prestationsåtaganden.

Uppdelning av intäkter

Enligt IFRS 15 punkt 114 ska bolagen dela upp intäkter från avtal med kunder i kategorier som beskriver hur karaktär, belopp, tidpunkt och osäkerhet beträffande intäkter och kassaflöden påverkas av ekonomiska faktorer. Ett företag ska tillämpa vägledningen i punkterna B87-B89 vid valet av de kategorier som används för att dela upp intäkter.

Nämnden har i årets granskningar noterat avvikelse från IFRS 15 punkt 114 då en fördelning av intäkterna av vad som redovisas över tid respektive vid viss tidpunkt saknas trots att dessa två intäktskategorier skiljer sig väsentligt åt.

Bedömningen av en relevant uppdelning av intäkter från avtal med kunder ska ske företagsspecifikt baserat på egenskaperna i avtalen utifrån hur karaktär, belopp, tidpunkt eller osäkerhet i intäkter och kassaflöden påverkas av ekonomiska faktorer. För vissa bolag kan det t.ex. vara relevant att dela upp intäkterna utifrån intäkter som erhålls genom rörligt pris

respektive fast pris, eller intäkter som avser avtal som löper under längre tid respektive korttidsavtal. Nämnden uppmanar därför bolagen att överväga i fall det finns andra kategorier än den ofta använda uppdelningen på produkt/tjänst eller geografisk region som kan vara relevanta.

Bolagen ska även enligt IFRS 15 punkt 115 lämna upplysningar som gör det möjligt för en användare av de finansiella rapporterna att förstå sambandet mellan intäkterna uppdelade i kategorier (IFRS 15 punkt 114) och den intäktsinformation som lämnas för varje segment. I årets granskningar likt tidigare års granskningar har Nämnden noterat brister kopplat till upplysningskravet i IFRS 15 punkt 115 och konstaterat att det finns utrymme för förbättringar i både årsredovisningar och halvårsrapporter. De iakttagelser som Nämnden har gjort är att bolagen saknar en tydlig avstämning av intäkterna per kategori (IFRS 15 punkt 114) mot bolagets rörelsesegment eller liknande information som gör det möjligt att förstå sambandet däremellan. Motsvarande upplysningskrav föreligger vid upprättandet av delårsrapport enligt IAS 34 punkt 16A I.

*Glöm inte att
lämna upplysning i
delårsrapporten*

I standarden finns inget formkrav på hur sambandet mellan intäkterna per kategori och segment ska presenteras utan det kan göras på flera olika sätt exempelvis i form av en tabell, ett cirkeldiagram eller beskrivas i löpande text. Tabellformatet är det som det illustrativa exemplet till IFRS 15 presenterar i *Example 41 - Disaggregation of Revenue - quantitative disclosure*.

Nämnden rekommenderar bolagen att säkerställa att upplysningen om sambandet mellan de uppdelade intäkterna i kategorier och den intäktsinformation som lämnas för varje segment enligt IFRS 8, lämnas både i årsredovisningen enligt IFRS 15 punkt 115 och i bolagets delårsrapporter enligt IAS 34 punkt 16A I. Nämnden uppmanar även bolagen att se över hur befintlig information om sambandet mellan de uppdelade intäkterna per kategori och intäkterna per segment lämnas så att informationen är tydlig för en användare av den finansiella rapporten.

Transaktionspris som allokeras till återstående prestationsåtaganden

Enligt IFRS 15 punkt 120 ska ett företag lämna upplysningar om sina återstående prestationsåtaganden, dels det sammanlagda beloppet av det transaktionspris som fördelats till de prestationsåtaganden som är ouppfyllda (eller delvis ouppfyllda) vid rapportperiodens slut, dels en förklaring om när företaget förväntar sig att intäktsredovisa beloppet. Företaget ska lämna upplysningar antingen på kvantitativ basis med hjälp av de tidsspann som skulle vara lämpligast under löptiden för återstående prestationsåtaganden, eller med hjälp av kvalitativ information.

I IFRS 15 punkt 121 finns även en lättnadsregel som innebär att information inte behöver lämnas om ursprunglig förväntad löptid på avtalet är högst ett år.

Nämnden har noterat bolag som har missat att upplysa om återstående prestationsåtaganden som är ouppfyllda vid rapportperiodens slut enligt IFRS 15 punkt 120. Nämnden rekommenderar bolagen att säkerställa att tillräckliga upplysningar avseende ingångna avtal med ännu ej uppfyllda prestationsåtaganden lämnas.

IAS 12 - Inkomstskatter

Under året har Nämnden fattat ett beslut avseende redovisning av uppskjuten skattefordran hänförlig till underskottsavdrag. Posten uppgick till ett väsentligt belopp och ökade med cirka 30 procent under perioden. Bolaget redovisade en förlust under det senaste räkenskapsåret.

Enligt IAS 12 punkt 35 får en uppskjuten skattefordran redovisas endast när det är sannolikt att framtida skattepliktiga resultat kommer att finnas, mot vilka underskottsavdragen kan utnyttjas. Vidare anger punkten att förekomsten av outnyttjade avdrag för skattemässiga underskott är en stark indikation på att skattepliktiga överskott eventuellt inte kommer att genereras i framtiden. Om ett företag under senare år redovisat förluster redovisas därför uppskjutna skattefordringar till följd av outnyttjade avdrag för skattemässiga underskott endast i den mån det finns tillräckliga skattepliktiga temporära skillnader eller andra faktorer som övertygande talar för att tillräckliga skattepliktiga överskott kommer att finnas mot vilka de outnyttjade avdragen kan utnyttjas. I sådana fall lämnas upplysning om beloppet för uppskjuten skattefordran samt de faktorer som talar för att den ska redovisas. IAS 12 punkt 82 förtydligar upplysningskraven genom att ange att upplysning ska lämnas om uppskjutna skattefordringar och de förhållanden som motiverar att de redovisas då utnyttjande av en uppskjuten skattefordran är beroende av framtida skattepliktiga överskott utöver de överskott som beror på återföring av befintliga skattepliktiga temporära skillnader, och företaget har lidit en förlust under innevarande eller föregående redovisningsperiod.

I det aktuella fallet hade bolaget inte lämnat upplysningar om de förhållanden som motiverar att skattefordringar avseende outnyttjade avdrag för skattemässiga underskott redovisas. Nämnden beslutade därför att uppmana bolaget att lämna upplysningarna i kommande årsredovisning.

ESMA:s Riktlinjer för alternativa nyckeltal (APM)

Nämnden är av uppfattningen att efterlevnaden av ESMA:s Riktlinjer för alternativa nyckeltal (APM) generellt är god och att informationen uppfyller användarnas behov. Även i årets granskning har dock Nämnden iakttagit ett antal förbättringsområden vad gäller informationen om alternativa nyckeltal i förhållande till ESMA:s riktlinjer. De ställningstaganden som Nämnden gjort gällande APM är främst att det saknas definitioner av ett eller flera nyckeltal som har använts och dess beståndsdelar (punkt 21), eller att det saknas bryggor/avstämningar (punkterna 26 och 28) som visar hur nyckeltalet kan härledas ur de finansiella rapporterna, samt att nyckeltalen presenteras på ett sådant sätt att de ger användarna vilseledande information (punkterna 22 och 25).

Nämnden har även noterat fall där resultatmått justerats för jämförelsestörande- eller engångsposter, till exempel för omstrukturerings- och integrationskostnader, utan att bolaget lämnat tillfredsställande förklaring till vad posterna avser och vilka kostnader som inkluderats i justeringsbeloppet. Enligt Nämndens uppfattning är det allt för oprecist att bara ange att en väsentlig justeringspost avser exempelvis omstruktureringskostnader eller integrationskostnader. I dessa fall anser Nämnden att posten behöver identifieras och förklaras närmare (punkt 26). För att en användare ska förstå och kunna bedöma justeringspostens relevans och frekvens ska det för väsentliga avstämningsposter framgå vilken omstrukturerings- eller integrationsåtgärd som åsyftas och förklara vilken typ av kostnader som

*Väsentliga
justeringsposter
behöver förklaras*

posten utgörs av. Nämnden har noterat att bolagen i vissa fall inte lämnar någon förklaring till hur dessa justeringsposter definieras eller beräknas (punkterna 20-22). Det saknades även hänvisning till var upplysningarna återfinns i årsredovisningen.

Punkt 22 i ESMA:s riktlinjer anger att lämnade alternativa nyckeltal bör betecknas på ett sådant sätt att namnet avspeglar nyckeltalets innehåll och beräkningsgrund, i syfte att undvika att ge användarna vilseledande information. Nämnden har vid granskning noterat fall där alternativa nyckeltal benämnts på ett sätt som kan ge användarna en missvisande bild, exempelvis när bolag använder generella begrepp som inte tydligt återspeglar nyckeltalets innehåll eller beräkningsmetod. Om sådana alternativa nyckeltal förekommer rekommenderar Nämnden att bolaget antingen ändrar nyckeltalets namn så att det tydligt återspeglar vilka justeringar som faktiskt har gjorts, eller justerar beräkningsmetoden så att benämning och innehåll överensstämmer.

*APM:s beteckning
får inte ge
vilseledande
information*

Vidare har Nämnden noterat fall där benämningen "engångsposter" har använts, trots att liknande poster återkommit under merparten av de senaste tio åren. En sådan klassificering är inte förenlig med punkt 25 i ESMA:s riktlinjer, som kräver att poster endast betecknas som icke återkommande när detta är sakligt motiverat. Klassificeringen ska ske i enlighet med ESMA:s definitioner och principer, så att återkommande kostnader eller intäkter inte beskrivs som engångs- eller icke återkommande poster.

Vidare förekommer att bolag lämnar avstämningar av alternativa nyckeltal i bokslutskommunikén, medan motsvarande information saknas i årsredovisningen. Nämnden har också uppmärksammat att hänvisningar till ytterligare information ibland saknas eller är ottydliga, exempelvis när det gäller var kompletterande upplysningar kan återfinnas i en specifik finansiell rapport eller på bolagets hemsida.

European Single Electronic Format (ESEF)

Nämnden ska granska att ESEF-rapporten är upprättad enligt ESEF-förordningen och därmed att koncernredovisningen märkts upp (taggats) enligt gällande taxonomi.

Nämndens granskning av bolagens ESEF-rapportering under 2025 har resulterat i fyra konstaterade överträdelser gällande märkningar av noter där bolagen inte har märkt alla obligatoriska element i enlighet med förordningen. Här bör bolagen bli bättre på att säkerställa att noterna i ESEF-rapporten har taggats i enlighet med ESEF-förordningen. Nämnden rekommenderar därför att det görs en sista kontroll innan rapporten offentliggörs. Vid samma kontroll kan man även se till att märkningen endast innefattar avsedd not och inte överlappar till närliggande noter. Det rekommenderas även att bolagen säkerställer att det är korrekt obligatoriskt element som är använt vid märkning av respektive not.

Som tidigare år vill Nämnden påminna om att tilläggsklassificeringselement enbart ska användas när den grundläggande klassificeringen enligt taxonomin inte ger en korrekt bild av upplysningens art. Möjligheten till tilläggsklassificeringselement ska användas restriktivt, detta för att kunna upprätthålla en jämförbarhet mellan bolagens årsredovisningar.

Även årsredovisningens noter ska märkas upp, så kallad blocktaggning. Nämnden vill påminna om att en upplysning kan behöva märkas upp också med flera obligatoriska element (så kallad multitaggning).

Taxonomi- & hållbarhetsrapportering enligt ÅRL

Taxonomirapportering

Nämnden har i årets granskningar gjort iakttagelser gällande brister i både de kvalitativa och kvantitativa upplysningarna i taxonomirapporteringen. Några av dessa iakttagelser har resulterat i ställningstaganden, vilka beskrivs nedan.

Upplysningar om förenlighet

Två av Nämndens ställningstaganden avser hur bolag redovisat sin bedömning av överensstämmelse med kriterierna för förenlighet. Kriterierna för förenlighet är att en ekonomisk verksamhet bidrar väsentligt till ett eller flera av miljömålen, inte orsakar betydande skada för något av miljömålen, utförs i överensstämmelse med minimiskyddsåtgärderna och överensstämmer med de tekniska granskningskriterierna.

Bolagen har i dessa fall redovisat förenlighet för omsättning, kapital- och driftsutgifter och har beskrivit att kriterierna för förenlighet är uppfyllda. Nämndens bedömning är att de kvalitativa upplysningarna om förenlighet även ska innehålla information som förklarar hur bolaget bedömt överensstämmelsen med kriterierna vilket saknats i upplysningarna för de aktuella bolagen.

Nämnden anser därmed att den information som bolaget lämnar avseende att inte orsaka betydande skada för något av miljömålen, minimiskyddsåtgärderna och de tekniska granskningskriterierna inte uppfyller upplysningskravet i Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2178 bilaga I punkt 1.2.2.1 b). Utan dessa uppgifter anser Nämnden att det blir svårt för en användare att förstå hur bolag bedömt att de ekonomiska verksamheterna uppfyller kriterierna för förenlighet.

Nämndens rekommendation är att bolag bör utgå ifrån hur bolaget självt anser att det uppfyller kriterierna för respektive ekonomisk verksamhet och upplysa om det, snarare än att lämna en generell beskrivning.

Kvalitativa upplysningar om kapital- och driftsutgifter

Nämnden har under året även ett ställningstagande kopplat till redovisningspolicy och bakgrundsinformation för de centrala resultatindikatorerna kapital- och driftsutgifter.

Enligt regelverket ska icke-finansiella bolag förklara hur kapital- och driftsutgifter fastställdes och tillskrevs täljaren och hur de har beräknats. Bolag ska också förklara de bedömningar som har gjorts när utgifter tillskrevs de olika ekonomiska verksamheterna ((EU) 2021/2178 bilaga I punkt 1.2.1 första stycket). Bolag ska även upplysa om bakgrundsinformation och förklara beloppen för varje central resultatindikator ((EU) 2021/2178 punkt 1.2.3).

I det aktuella fallet har bolaget beskrivit vilka poster som har inkluderats i basen för kapital- och driftsutgifter men beskrivningen ger inte tillräcklig information om vilken grund de centrala resultatindikatorerna har beräknats på eller vilka bedömningar som har gjorts. Att de här uppgifterna saknas innebär att en läsare inte får information om att kapital- och driftsutgifter har fördelats utifrån intäkterna.

Nämndens rekommendation är att bolagen säkerställer att redovisningspolicy och bakgrundsinformation finns beskriven för samtliga centrala resultatindikatorer.

Kvantitativa upplysningar för kapital- och driftsutgifter

Nämnden har ett ställningstagande avseende kvantitativa upplysningar för kapital- och driftsutgifter där bolaget har lämnat upplysningar i taxonomitabellerna för omsättning, kapitalutgifter och driftsutgifter men där tabellerna inte är fullständigt ifyllda. Nämnden noterar att bolaget enbart redovisat totalen för kapital- och driftsutgifter och därmed inte redovisat omfattning och förenlighet per ekonomisk verksamhet i tabellerna.

Enligt regelverket avseende den kvantitativa redovisningen ska information om kapital- och driftsutgifter presenteras i tabellform med hjälp av de mallar som anges i Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2178 artikel 2 punkt 2.

Nämnden bedömer att de uteblivna upplysningarna i tabellerna för kapital- och driftsutgifter är väsentliga för att en användare av taxonomirapporten ska kunna bilda sig en uppfattning om i vilken utsträckning bolagets olika ekonomiska verksamheter omfattas av och är förenliga med taxomin samt hur deras omfattning och förenlighet utvecklas mellan räkenskapsåren.

Övriga noteringar

Nämnden konstaterar att de taxonomirapporter som granskats under året generellt håller en högre kvalitet än vid föregående års granskning. Bland annat har färre fel identifierats och de gällande taxonomimallarna har använts. Samtidigt kvarstår vissa brister som även noterats under tidigare år. Många bolag lämnar fortfarande otillräckliga kvalitativa beskrivningar, och i vissa fall saknas de helt. Dessa brister avser främst redovisningsprinciper och bakgrundsinformation.

Vad gäller taxonomitabellerna har Nämnden även i år noterat brister som bland annat omfattar felsummeringar samt att vissa rader och kolumner inte har fyllts i. Nämnden har även identifierat ett antal fall där felaktig KPI-rubricering har angivits i tabellrubriken.

Mot bakgrund av de iakttagelser som beskrivits ovan har Nämnden följande rekommendationer. För att rapporten ska ge en rättvisande bild är det viktigt att rapporteringen avspeglar de faktiska förhållandena och att väsentlig information inte utelämnas. Bolag uppmanas att säkerställa att de kvalitativa upplysningarna i taxonomirapporteringen är tillräckligt utförliga för att uppfylla kraven i regelverket. Det bör beaktas att det kan vara svårt att tillgodose regelverkets upplysningskrav om bolagets beskrivningar begränsas till ett fåtal kortfattade meningar. Slutligen uppmanas bolagen att säkerställa att uppgifterna i taxonomitabellerna är fullständiga samt korrekt ifyllda och summerade.

Hållbarhetsrapportering enligt ÅRL

Nämnden har under året granskat hållbarhetsrapporter upprättade enligt årsredovisningslagen (ÅRL). Några tillsynsåtgärder har inte aktualiserats.

Nämndens tillsyn avseende årsredovisningar 2025 kommer att omfatta granskning av hållbarhetsrapporter enligt antingen den gällande eller den äldre lydelsen av ÅRL, beroende på bolagets storlek.

FRIVILLIGA ESRS-RAPPORTER

Nämnden har, utöver årets granskningar, gått igenom frivilliga ESRS-rapporter för 2024 och har gjort en del noteringar som Nämnden vill lyfta fram.

Dubbla väsentlighetsanalysen (DMA) samt Inverkningar, risker och möjligheter (IRO:er)

Nämnden har noterat att flera bolag som i sin DMA kommit fram till att alla, eller nästintill alla, ämnen i ESRS 1 AR 16 listan är väsentliga. I dessa fall har Nämnden noterat att det varit svårt att förstå varför vissa ämnen har bedömts som väsentliga. Nämnden har även noterat vissa fall där ett ämne som förväntats vara väsentligt med hänsyn till aktuell bransch har utelämnats som oväsentligt.

Avseende IRO:er kopplat till respektive väsentligt ämne har Nämnden noterat flera otydliga beskrivningar som gör det svårt att utläsa vad inverkan, risken eller möjligheten är. Nämnden har också noterat en svag koppling mellan IRO:er och policy, åtgärder samt mått och mål, vilket är ESRS:s minimiupplyningskrav per respektive väsentlig hållbarhetsfråga.

Nämnden har även en notering kopplad till positiva inverknings i beskrivning av IRO:er. Nämnden har noterat att vissa positiva inverknings består av en åtgärd för en negativ inverkan, snarare än en positiv inverkan som är kopplat till bolagets verksamhet. Exempel på detta är byte till en mer energisnål energikälla eller mer modern teknik för att minska energianvändningen i verksamheten. Detta utgör ett prioriterat tillsynsområde inom ESMA för granskning av 2025 års årsredovisningar.

Nämnden rekommenderar bolagen att avgränsa rapporteringen till de ämnen som är väsentliga genom att sätta genomtänkta och rimliga tröskelvärden i den dubbla väsentlighetsanalysen. Som EFRAGs Implementation Guidance för den dubbla väsentlighetsanalysen (IG 1) poängterar krävs det, utöver att följa ESRS 1, att bolagen använder den kunskap och den kontext som de har/och befinner sig i för att kunna sätta ett bra tröskelvärde. Vid formulering av IRO-beskrivningarna, tänk på vad som framkommit som väsentligt i analysen, så att varje IRO återspeglar de mest väsentliga frågorna inom respektive ämne. För varje väsentlig hållbarhetsfråga, upplys om de minimikrav som finns i ESRS 2.

Vidare rekommenderar Nämnden bolagen att ta del av branschpraxis, även utanför Sverige, då vissa länder i Europa redan har rapporterat enligt ESRS avseende 2024. Har DMA-processen visat att ett ämne inte är väsentligt, som kan förväntas vara väsentligt inom branschen, rekommenderar Nämnden att utvärdera om det framgår av rapporteringen hur bedömningen har gjorts. Annars kan det behövas en kortfattad förklaring i rapporteringen, för att ge transparens och förståelse till läsaren.

Rapportens struktur

Nämnden har noterat ett fall där det i förvaltningsberättelsen har upplysts om en händelse som borde haft påverkan på hållbarhetsrapporteringen, men som inte har beaktats i ESRS-rapporteringen. Att säkerställa connectivity, dvs anknytning/konnektivitet som den svenska översättningen säger, mellan de olika delarna av årsredovisningen är fortsatt ett prioriterat tillsynsområde för ESMA.

Utöver det har Nämnden noterat rapporter med otydlig struktur och spridd information. Exempelvis innehåller ett stycke inte den information som rubriken hänvisar till och rapporteringen följer inte någon röd tråd, vilket gör att det blir svårt som läsare att förstå vad

och varför informationen finns och till vilken IRO eller upplysningskrav som informationen kopplar till. Vidare har Nämnden noterat att det ibland läggs fokus på områden som har förhållandevis liten påverkan i stället för tvärtom. För ökad läsvänlighet rekommenderas att följa strukturen enligt ESRS och lägga fokus på de väsentliga hållbarhetsfrågorna.

INTERNATIONELLT SAMARBETE

FRWG

Nämnden deltar aktivt, tillsammans med Finansinspektionen, i den internationella samordningen av redovisningstillsynen av börsbolagen inom EU. Detta arbete bedrivs i Financial Reporting Working Group (FRWG), ESMA:s forum för koordinering av åtgärder och tolkning av IFRS med syfte att främja en enhetlig tillämpning av IFRS-standarderna samt en enhetlig tillsyn.

Som ett led i att koordinera tillsynen gör Nämnden en avstämning mot ärenden i FRWG's (EECS's)- databas inför att Nämnden fattar beslut. Nämnden kan, och ska i mer komplexa och principiella ärenden, även presentera specifika frågeställningar angående tolkningen och tillämpningen av IFRS-standarder som uppkommit i samband med granskningen på FRWG-möten. Det är en del i arbetet att koordinera och stämma av hur liknande ärenden skulle bedömas av andra tillsynsmyndigheter.

FRWG har en gemensam databas för registrering av viktiga beslut som fattas inom ramen för redovisningstillsynen i alla EU-medlemsländer.

SRWG

Nämnden deltar aktivt, tillsammans med Finansinspektionen, i ESMA:s Sustainability Reporting Working Group (SRWG). SRWG fungerar som ESMA:s forum för koordinering av åtgärder och tolkning av de internationella hållbarhetsstandarderna European Sustainability Reporting Standards (ESRS), samt främjar en enhetlig tillsyn. SRWG har motsvarande funktion inom hållbarhetsområdet som FRWG har avseende IFRS.

SRWG har en gemensam databas för registrering av viktiga beslut som fattas inom ramen för redovisningstillsynen i alla EU-medlemsländer.

CFI TF

Climate in Financial Information Task Force (CFI TF), en arbetsgrupp inom ESMA, arbetar för att stärka och bidra till en gemensam tillsynspraxis gällande hur klimatförändringarna påverkar de finansiella rapporterna som upprättas enligt IFRS, dvs den finansiella informationen. Gruppen har ett nära samarbete med både FRWG och SRWG, bland annat gällande sambandet mellan finansiell och icke-finansiell information och hur ett sådant samband påverkar tillämpningen inom båda områdena.

FIIC PT

Financial Institutions and Insurance Companies Project Team (FIIC PT), en projektgrupp inom ESMA, arbetar för att främja gemensam tillsynspraxis i tillämpningen av IFRS 9 "Finansiella instrument" och IFRS 17 "Försäkringsavtal". Gruppen har ett nära samarbete med andra arbetsgrupper inom ESMA och särskilt FRWG.

EXTRACT FROM THE FRWG's (EECS's) DATABASE

ESMA:s dokumentserie, Extract from the FRWG's (EECS's) Database of Enforcement Decisions, innehåller ett urval av de beslut som medlemsländernas tillsynsorgan tagit angående de noterade bolagens finansiella rapporter. Genom utdraget offentliggörs de tillsynsbeslut som FRWG gemensamt ansett innehålla värdefull vägledning för hur IFRS ska tillämpas och för hur de europeiska tillsynsmyndigheterna tagit ställning i särskilda redovisningsfrågor inom redovisningstillsynen.

*Tillsynsbeslut inom EU
ger relevant vägledning
i redovisningsfrågor*

Den 27 juni 2025 publicerades det 30:e utdraget ur FRWG:s (EECS:s) databas över tillsynsbeslut ("30th Extract from the FRWG's (EECS's) Database of Enforcement") tillgängligt via såväl ESMA:s som Nämndens hemsida.

Utdraget omfattar åtta beslut, samtliga avseende tillämpningen av IFRS-standarder. Det kan särskilt noteras att två av besluten avser IAS 36 Nedskrivningar och rör bestämmelserna om tidsperioden för kassaflödesprognoser vid nedskrivningsprövning. I det ena beslutet klargörs att kassaflödesprognoser vid prövning av goodwill i det fallet inte fick omfatta en längre period än fem år. Det andra beslutet tydliggör att kassaflödesprognoser inte får sträcka sig längre än nyttjandeperioden för de tillgångar som ingår i den kassagenererande enheten.

Ett ytterligare ställningstagande avsåg tillämpningen av IAS 12 Inkomstskatter, specifikt redovisning av uppskjutna skattefordringar hänförliga till underskottsavdrag.

Ett beslut som bedöms vara av särskilt intresse för många emittenter rör bedömningen av huruvida ett bolag ska anses vara huvudman eller ombud enligt IFRS 15 vid direktleveranser från underleverantörer till slutkund.

Vidare vill Nämnden uppmärksamma ett beslut avseende bedömningen av de facto-kontroll enligt IFRS 10. I det aktuella fallet ansågs bestämmande inflytande föreligga till följd av materiella rättigheter. Investeraren hade förvärvat 44 procent av aktierna i det ägda bolaget och ingått ett avtal som omfattade både köp- och säljoptioner avseende resterande aktier.

Nämnden vill poängtera att syftet med offentliggörandet av beslut är att bidra till en ökad öppenhet och en mer enhetlig tillämpning av IFRS inom Europa. Nämnden rekommenderar därför bolagen att löpande ta del av dessa.

FOKUSOMRÅDEN FÖR GRANSKNING 2026

ESMA har i samarbete med de nationella tillsynsorganen tagit fram sina årliga prioriterade tillsynsområden. Dessa sammanfattas i rapporten *European common enforcement priorities for 2025 corporate reporting*⁸ vilket är ett "public statement". I rapporten uppmärksammas bland annat nya redovisningsregler, händelser i omvärlden och frågor som kommit upp i tillsynsarbetet hos medlemsländerna. Nämndens tillsynsarbete utgår från företagsspecifika frågor, men styrs även av de prioriterade tillsynsområdena.

ESMA:s rapport om prioriterade tillsynsområden delas in i fyra avsnitt:

1. IFRS-rapportering
2. Hållbarhetsrapportering
3. ESEF-rapportering
4. Generella överväganden och påminnelser

De prioriterade tillsynsområdena för IFRS-rapporteringen, hållbarhetsrapporteringen och ESEF-rapporteringen beskrivs inom respektive avsnitt. Vidare redogörs också för ett antal generella överväganden och påminnelser, som inte utgör prioriterade tillsynsområden, men som ESMA uppmuntrar till att beakta i företagets rapportering.

IFRS-rapportering

För IFRS-rapporteringen har ESMA valt ut två prioriterade tillsynsområden.

Geopolitiska risker och osäkerheter

Geopolitiska risker och osäkerheter är ett område som ESMA förväntar sig vara högst relevant för årsredovisningen för 2025. Ökade spänningar och handelskonflikter i omvärlden har lett till ihållande volatilitet i energi- och råvarupriser, störningar i leveranskedjorna och förändrade globala handelsmönster, vilka kan få en utbredd och väsentlig inverkan på bolagens resultat, finansiella ställning och upplysningar.

I ESMA:s public statement lyfts flera delområden fram där effekter skulle kunna uppstå i bolagens finansiella rapporter utifrån de ökade geopolitiska riskerna, och då främst till följd av införande av nya eller ökade tullavgifter, förändringar i energi- och råvarupriser, ökade transportkostnader eller andra handelshinder.

Förändrade marknadsförutsättningar genom tex införande av tullavgifter och ökade osäkerheter skulle kunna påverka varornas nettoförsäljningsvärde och leda till nedskrivningar av varulagret (IAS 2). Det skulle även kunna leda till ett nedskrivningsbehov för andra typer av icke-finansiella tillgångar eller kassagenererande enheter (KGE) som nedskrivningsprövas enligt IAS 36, exempelvis för goodwill eller andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod. ESMA påminner i detta sammanhang bolagen om att punkt 134 d. och e. i IAS 36 kräver att upplysningar lämnas om viktiga antaganden, tex om hur tullavgifter och andra väsentliga osäkerheter beaktats i kassaflödesprognoserna, den metod som använts för att fastställa varje viktigt antagande och huruvida de återspeglar (eller skiljer sig från) tidigare erfarenheter och externa informationskällor. Dessutom kan den förändrade geopolitiska utvecklingen eller den ökade osäkerheten påverka bedömningen av rimligt möjliga förändringar

⁸ European common enforcement priorities for 2025 corporate reporting (ESMA32-2064178921-9254). Dokumentet är b l a tillgängligt på www.redovisningstillsyn.se och www.esma.europa.eu.

i ett viktigt antagande enligt punkt 134 f. Vidare lyfts fram att om bolaget redovisar en nedskrivning under året så ska bolaget lämna företagsspecifika och tydliga upplysningar som beskriver de händelser och omständigheter som lett fram till nedskrivningen enligt punkt 130 i IAS 36.

De övriga områden där effekter skulle kunna uppstå utifrån de ökade geopolitiska riskerna, och som ESMA adresserar, är bland annat förändringar i intäktsredovisningen om prestationsåtagandet redovisas över tid och utifrån en kostnadsbaserad input-metod (IFRS 15) samt minskad möjlighet att återvinna uppskjutna skattefordringar för underskottsavdrag (IAS 12). ESMA poängterar även att de finansiella riskerna och känslighetsanalyserna enligt IFRS 7 kan påverkas. Vidare lyfter ESMA även fram att antaganden i värderingsmodeller vid värdering till verkligt värde (IFRS 13) och fortsatt drift (IAS 1) skulle kunna påverkas.

I ESMA:s public statement uppmanas bolagen särskilt att tillhandahålla tydliga, detaljerade och företagsspecifika upplysningar som gör det möjligt för användaren av den finansiella rapporten att förstå hur osäkerheterna påverkar bolagets resultat och ställning. Vidare ska bolagen även, genom att beakta alla fakta och omständigheter, bedöma om ytterligare upplysningar (utöver de som uttryckligen krävs enligt IFRS) är nödvändiga för att göra det möjligt att förstå effekten (eller bristen på effekt) av geopolitiska risker och osäkerheter på bolagets resultat, finansiella ställning och kassaflöden.

Segmentsredovisningen

IFRS 8 Rörelsesegment är det andra prioriterade tillsynsområdet för granskningarna 2026. ESMA lyfter inom detta område fram vikten av identifiering av rörelsesegment, tillämpningen av sammanslagningskriterierna, upplysningarna om geografiska områden, större kunder och upplysningar om väsentliga intäkt- och kostnadsposter för rapporterbara segment utifrån IFRS IC:s agenda decision. ESMA uppmanar även bolagen att säkerställa överensstämmelsen mellan den information som lämnas om rörelsesegmenten i förvaltningsberättelsen, i den interna rapporteringen till den högsta verkställande beslutsfattaren (HVB) och i de finansiella rapporterna så att det är möjligt för en användare att förstå bolagets affärsverksamhet och den ekonomiska miljö där bolaget är verksamt.

Identifieringen av rörelsesegment i enlighet med IFRS 8 kan även påverka tillämpningen av andra IFRS-redovisningsstandarder, exempelvis vad gäller allokering av goodwill för nedskrivningsprövning i IAS 36, varför ESMA anser att bolagen bör lämna företagsspecifika upplysningar om de väsentliga faktorer som använts för att identifiera dess segment. Vidare uppmärksammas bolagen på att sammanslagningskriterierna i punkt 12 i IFRS 8 endast får tillämpas på rörelsesegment som har liknande ekonomiska egenskaper, och om aggregeringen överensstämmer med grundprincipen i IFRS 8. För de segment som slagits samman ska även upplysningar lämnas i enlighet med punkt 22 aa., vilket bland annat omfattar information om de ekonomiska indikatorer som har bedömts för att fastställa att segmenten har likartade ekonomiska egenskaper. Både identifieringen av rörelsesegment och tillämpningen av sammanslagningskriterier kan i vissa fall påverkas av geopolitiska osäkerheter (t.ex. handelsfriktioner) och klimatfrågor, ESMA rekommenderar därför bolagen att överväga om sådana osäkerheter kräver förändringar av de rapporterbara segmenten.

Vidare betonar ESMA vikten av att lämna upplysningar om intäkter och kostnader för varje rapporterbart segment. Som framgår i IFRS IC:s agenda decision från juli 2024 (*Disclosure of Revenues and Expenses for Reportable Segments (IFRS 8 Operating Segments)*), ska upplysningarna för varje rapporterbart segment enligt punkt 23 i IFRS 8 inkludera vissa intäkt-

och kostnadsposter om de (i) ingår i måttet på segmentets vinst eller förlust som granskas av HVB (även om de inte tillhandahålls separat till, eller granskas av, HVB) eller (ii) regelbundet tillhandahålls HVB (även om de inte ingår i måttet på segmentets vinst eller förlust). Vidare förtydligar IFRS IC även att upplysningskravet om väsentliga intäkts- och kostnadsposter i punkt 23 f. omfattar alla väsentliga intäkts och kostnadsposter, och inte enbart ovanliga eller poster av engångskaraktär. ESMA rekommenderar, mot bakgrund av IFRS IC:s agenda decision, att bolagen noggrant ser över upplysningarna om rörelsesegment och de bedömningar som gjorts vid presentation av delsummor och kostnads-/intäktsposter (t.ex. kostnad för sålda varor) för varje rapporterbart segment.

Utifrån rådande omvärldsläge med handelshinder och geopolitisk osäkerhet betonar ESMA även relevansen i de upplysningar om geografiska områden (IFRS 8 punkt 33) och om större kunder (IFRS 8 punkt 34) som ska lämnas av alla bolag. ESMA lyfter i detta sammanhang fram kraven på att samtliga bolag ska lämna information om intäkter från externa kunder som hänförs till och vissa anläggningstillgångar som är belägna i (i) det land där företaget har sitt säte, (ii) samtliga övriga länder totalt och (iii) specificera enskilda länder, om intäkterna från eller tillgångarna belägna i enskilda länder är väsentliga. Detta är även ett område som Nämnden uppmärksammat i granskningarna av årsredovisningarna för 2024, och där upplysningarna i flera fall inte bedömts lämnats i enlighet med standarden, vilket Nämnden redogör för i avsnitt "Ställningstagande, iakttagelser och rekommendationer, IFRS 8 – Rörelsesegment", i denna årsrapport.

Vad gäller upplysningarna om geografiska områden påminner ESMA även bolagen om att vid bedömningen av väsentlighet beakta både kvantitativa och kvalitativa faktorer. Till exempel kan det faktum att i huvudsak samtliga av bolagets intäkter hänförs till andra länder vara väsentlig information, i synnerhet om dessa länder är föremål för handelsrestriktioner eller tullavgifter. Dessutom ska upplysningar även lämnas om hur intäkterna har fördelats till enskilda länder eller geografiska områden (t.ex. baserat på var försäljningen har sitt ursprung eller var slutkunden befinner sig). Slutligen noterar ESMA också att punkt 34 i IFRS 8 om större kunder inte innehåller något undantag från att lämna denna information.

Hållbarhetsrapportering

På hållbarhetsområdet finns det två prioriterade tillsynsområden, som båda kvarstår från föregående år. Rapporteringen för 2025 blir den första obligatoriska ESRS-rapporteringen för vissa svenska emittenter.

Väsentlighetsöväganden vid rapportering enligt ESRS

För att fastställa vilka upplysningar som ska rapporteras i hållbarhetsrapporten krävs en tvåstegsbedömning. I det första steget görs en analys av bolagets väsentliga inverkningar, risker och möjligheter (IRO:er). Enligt ESMA är det inte tillräckligt att enbart ange att en bedömning har genomförts utan bolaget måste även tydligt beskriva hur processen har gått till. Denna beskrivning ska bland annat omfatta vilka datakällor som använts, vilka antaganden som gjorts samt vilka tröskelvärden som tillämpats. I det andra steget bedöms om den identifierade informationen i sig är väsentlig. Dessa två steg fungerar därmed som ett filter som säkerställer att den rapporterade informationen är relevant, tillförlitlig samt utgör ett robust beslutsunderlag för läsaren.

Upplysningskraven enligt SBM-3 och IRO-2 i ESRS 2 lyfts fram som viktiga av ESMA och avser att ge en samlad och tydlig bild av företagets väsentliga inverkningar, risker och möjligheter samt

deras koppling till företagets strategi och affärsmodell. Varje väsentlig IRO ska i sin tur kopplas till relevanta policyer, åtgärder, mål och nyckeltal. Om en sådan koppling saknas ska företaget tydligt upplysa om detta i rapporten.

En tydlig beskrivning av företagets IRO:er ska säkerställa att positiv inverkan inte förväxlas med åtgärder som syftar till att mildra negativ inverkan. ESMA förväntar sig dessutom en transparent redogörelse för hur eventuella mitigerande åtgärder har beaktats i bedömningen samt hur berörda intressenter, inklusive deras synpunkter, har integrerats i processen.

För att främja jämförbarhet mellan bolagen rekommenderas att IRO-beskrivningarna kopplas till de ämnen som definieras i ESRS-standarderna och att den terminologi som används i dessa standarder tillämpas konsekvent. Som god praxis rekommenderar ESMA även att företagsspecifika upplysningar markeras tydligt, så att de enkelt kan identifieras av läsaren.

Icke-väsentlig information, i den mån den kan inkluderas, ska vara tydligt markerad och får inte ges större utrymme än den väsentliga informationen.

Hållbarhetsrapportens omfattning och struktur

ESMA påminner om att rapporten ska baseras på samma konsoliderade grund som den finansiella rapporten, i enlighet med ESRS 1. Rapporten ska även omfatta väsentliga IRO:er som är kopplade till företagets värdekedja. Om rapporten inte täcker alla delar, exempelvis om vissa delar av värdekedjan har exkluderats eller om företaget har haft svårigheter att samla in information, ska detta tydligt framgå i texten.

Rapporten bör ha en tydlig och användarvänlig struktur. Ett effektivt sätt att uppnå detta är att ange referenser till respektive upplysningskrav, använda hyperlänkar och korshänvisningar. Samtidigt är det viktigt att informationen inte blir för fragmenterad.

ESMA betonar även kravet på koppling mellan hållbarhetsrapporten och övriga delar av företagets rapportering som finns i ESRS 1. Detta gäller särskilt kvantitativa uppgifter, såsom monetära belopp, som presenteras både i hållbarhetsrapporten och i den finansiella rapporten.

ESEF-rapportering

ESEF-rapporteringen är som tidigare år ett av ESMA:s prioriterade tillsynsområden och gäller de årsredovisningar som omfattas av rapporteringskravet. Här kommer ESMA och tillsynsmyndigheter att fokusera på fem delar inom kassaflödesanalysen.

Den första delen gäller korrekta märkningar och det som lyfts fram är att använda det ESEF-taxonomielement som ligger närmast till hands redovisningsmässigt vid märkning av rapporter.

Del nummer två berör konsekventa och fullständiga märkningar. Här gäller det att säkerställa konsekvens i märkningar mellan väsentliga poster som redovisas i den primära finansiella rapporten och de upplysningar som ges i de relaterade noterna.

Del nummer tre handlar om konsekvens i beräkningar, vilket innebär att bolagen bör säkerställa att beräkningarna blir korrekta. Felaktigt märkta element och felaktiga tecken leder till inkonsekventa beräkningar och summeringar.

Fjärde delen handlar om tilläggsklassificeringselement och korrekt förankring och det handlar om att endast skapa egna element (extensions) när det närmaste elementet i taxonomin skulle ge en felaktig redovisningsmässig innebörd för den upplysning som märks upp.

Femte delen handlar om korrekta tecken, värden och noggrannhet och här uppmanas bolagen att vara uppmärksamma på om de rapporterade värdena är positiva eller negativa så att märkningen görs korrekt.

Generella överväganden och påminnelser

Under avsnittet generella överväganden och påminnelser tar ESMA upp allmänna frågor, som berör IFRS-rapportering, hållbarhetsrapportering och ESEF, men även alternativa nyckeltal (APM).

- *Överensstämmelse mellan de finansiella rapporterna och hållbarhetsrapportering*
ESMA lyfter även i år fram vikten av överensstämmelse mellan de klimatrelaterade upplysningarna i de finansiella rapporterna och i de upplysningar som lämnas i hållbarhetsrapporten eller förvaltningsberättelsen. Vidare uppmärksammar ESMA också IASB:s illustrativa exempel avseende upplysningar om osäkerheter, "Disclosures about uncertainties in the Financial Statements", som publicerades i sin slutliga version i november 2025, varav ett av exemplen belyser hur finansiell information och hållbarhetsinformation kan sammanlänkas.
- *IFRS-rapporteringen*
ESMA påminner om ändringarna i IFRS 9 och IFRS 7, vilka ska tillämpas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2026 eller senare. Dessa ändringar innefattar 1) reglering av skulder genom elektroniska betalningssystem, 2) klassificering av finansiella tillgångar med ESG – kopplingar och liknande egenskaper, 3) redovisning av avtal som hänvisar till naturberoende el (t.ex. solenergi och vindkraft). Bolagen uppmanas att analysera potentiella effekter och upplysa om dessa i 2025 års årsredovisning, i den mån de är väsentliga. Bolagen uppmanas även att börja utvärdera effekterna av IFRS 18 på de finansiella rapporterna, rapporteringssystem och kommunikation. De områden som ESMA lyfter fram är de förändrade aggregerings- och uppdelningsprinciperna, förändringarna i hur bolagens resultat presenteras och införandet av MPMS (Management Defined Performance Measures).
- *ESEF*
ESMA påminner de noterade bolagen att konsultera ESEF Reporting Manual för vägledning avseende vägar för att öka kvaliteten och användbarheten i rapporterna.
- *Alternativa nyckeltal*
Bolagen påminns om att definitioner och beräkningar av alternativa nyckeltal (APM) måste vara konsekventa över tid och uppmanas till försiktighet vad gäller justering eller införande av alternativa nyckeltal enbart för att återspegla geopolitiska effekter (t.ex. tullavgifter). Vidare bör bolagen säkerställa att alternativa nyckeltal ger en rättvisande bild av verksamhetens utveckling och resultat, samt bolagets finansiella ställning.

Nämnden för svensk redovisningstillsyn
Box 7354, 103 90 Stockholm
Besöksadress: Nybrokajen 7 (5 tr)
Telefon: 08 – 50 88 22 95
www.redovisningstillsyn.se